

модулів дисципліни, що сприяє формуванню широкого погляду на оточуючий світ, людину, суспільство і природу;

– принцип здорового способу життя в даному випадку може бути визначений як принцип взаємозв'язку середньої освіти в галузі безпеки життєдіяльності зі зберігаючими здоров'я технологіями; залучення особистості в трудову діяльність, усвідомленість і мотивацію навчання;

– принцип взаємозв'язку фахової освіти в галузі безпеки життєдіяльності передбачає змістовну компоненту всіх існуючих стандартів і програм загальної і фахової освіти як обґрунтоване введення тем програми з безпеки життєдіяльності, що в сукупності забезпечить формування світогляду особистості як органічної складової частини світорозуміння студента;

– принцип регіональності – передбачає врахування в змісті спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології) регіонального компоненту: національних і культурних традицій, природних і соціально-економічних умов тощо. Використання цього принципу дозволяє найбільш ефективно поєднувати пізнавальні і емоційно-ціннісні аспекти професійної освіти, що дуже важливо для реалізації цілей і задач формування культури безпеки життєдіяльності студентів на технологічному практикумі;

– особистісний принцип визначає направленість освіти на особистість студента, на перетворення суспільної необхідності збереження природи на внутрішні потреби та інтереси, норми поведінки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій щодо природи. Реалізація цього принципу передбачає розвиток особистості студентів як кваліфікованого працівника відповідного рівня і профілю, конкурентоспроможного на ринку праці і орієнтованого в суміжних областях діяльності [1].

Сукупність вищеназваних підходів і принципів, їх взаємодія дає цілісну характеристику методики формування і розвитку культури безпеки життєдіяльності на технологічному практикумі.

Список використаної літератури

1. Зоріна М. До проблеми визначення актуальності й особливості формування культури безпеки [Електронний ресурс]. Режим доступу до документу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc/pflo/2010_8/files/PD810-26.pdf.
2. Пелагейченко М. П. Професійний довідник учителя трудового навчання. Харків :Видавнича група «Основа», 2013. – 254 с. (Серія «Професійний довідник»).
3. Шароватова О. До питання про формування культури безпеки життєдіяльності у студентів вищих навчальних закладів // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2011. №4(215) – С. 167-171.
4. Яким Р. Вчинок особистості у контексті безпеки життєдіяльності // Молодь і ринок. 2003. №4(6). – С. 15-22.

ОСНОВНІ ШЛЯХИ ПРОФІЛАКТИКИ ВІЛ/СНІДУ СЕРЕД УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

*Новописьменний С.А.
м. Полтава*

Проблеми, пов'язані зі здоров'ям сучасної людини надзвичайно загострилися, зокрема поширення ВІЛ-інфекції у світі набуло масштабу епідемії. Кількість людей, які живуть із ВІЛ, постійно зростає, особливо в Східній і Центральній Азії, Центральній Європі. За даними ЮНЕЙДС (об'єднана програма ООН з ВІЛ/СНІДу) у світі понад 600 тис. дітей щорічно інфікуються шляхом передачі вірусу від матері до дитини, у

результаті пандемії ВІЛ/СНІДу за останніх десяти років 13 млн. дітей стали сиротами [7].

Причинами різкого поширення епідемії ВІЛ/СНІДу є складне економічне становище держави, низький рівень доходів громадян, недостатньо високий рівень усвідомлення громадянами дбайливого ставлення до власного здоров'я, незначна кількість організацій і установ, чия діяльність пов'язана з профілактикою ВІЛ/СНІДу тощо. Окрім загальних, існують й специфічні причини. Зокрема, діючі у сфері профілактики ВІЛ/СНІДу державні та громадські організації взаємодіють неефективно. Як засвідчує міжнародна практика, об'єднуючою ланкою у розв'язанні зазначеної проблеми можуть стати професійно компетентні фахівці: соціальні педагоги, соціальні працівники, вчителі та ін. [6].

Профілактика ВІЛ-інфікування серед уразливих груп учнівської молоді, зміна стосунків і стандартів її поведінки щодо ризиків інфікування, соціальний супровід дітей, які живуть із цією хворобою і відвідують навчальні заклади, надання соціальної допомоги дітям і молодим людям, котрі приймають антиретровірусну терапію, формування толерантного ставлення до них – всі ці проблеми, як правило, розв'язуються шляхом залучення потенціалу громадських організацій [5].

Проведений аналіз наукових досліджень вказує на те, що сучасні державні й громадські організації, які працюють із профілактики ВІЛ/СНІДу в Україні, мають певний досвід і потенціал для здійснення профілактики негативних явищ. Водночас недостатньо дослідженими є соціально-педагогічні умови ефективної взаємодії державних і громадських організацій, педагогічні можливості загальноосвітніх установ щодо залучення додаткових ресурсів у сферу профілактики ВІЛ/СНІДу серед учнівської молоді [1,3].

Отже, основними шляхами профілактики ВІЛ/СНІДу серед учнівської молоді є :

1. формування здорового способу життя;

Здоровий спосіб життя включає такі елементи:

- відмова від шкідливих звичок (тютюнопаління, наркоманія, алкоголь);
- загартовування;
- раціональне харчування;
- активний спосіб життя;
- дотримання правил особистої гігієни;
- підвищення рівня статевої культури

2. застосування негайних заходів із запобігання поширення ВІЛ-інфекції за межі групи ризику;

3. налагодження взаємодії державних і громадських організацій з метою більш досконалого регулювання цього питання (зв'язок школи з громадськими органами, які займаються профілактикою ВІЛ/СНІДу); в Полтаві такою організацією є громадянський орган «Світло надії»;

4. підвищення рівня професійної компетентності фахівців;

5. розвиток інформаційного компоненту ранніх стратегій профілактики поширення ВІЛ-інфекції і особливостями сприйняття подібної інформації представниками цільових груп (до кожної молодої людини донести інформацію про основні шляхи передачі ВІЛ/СНІДу і основні засоби профілактики хвороби);

6. поведінковий компонент профілактики і формування;

7. розвиток у учнів почуття культурних традицій, виховання, релігійних переконань [2,4].

Список використаної літератури

1. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. Школа проти СНІДу. Профілактика ризикованої поведінки: Посібник для вчителя. – К.: Алатон, 2004. – 256 с.

2. Заєць В. А. Азбука СНІДу / Ред. В. А. Сучек; Худож. ред. В. В. Машков. – К.: Молодь, 1998. – 95 с.
3. Пурік О. Що таке СНІД: факти для дорослих // Шк. світ. – 2001. – Квіт. (№ 14). – С. 9–11.
4. Стешенко В. Епідемія ВІЛ/СНІДу в Україні // Шк. світ. – 2001. – Квіт. (№ 14). – С. 2–3.
5. Уліс Н. Чотири листи до підлітка: Найбільш небезпечні хвороби, які підстерігають наше підростаюче покоління // Укр. газ. – 2000. – 12 жовт. (№ 17). – С. 8.
6. Частота виявлення ВІЛ-інфікованих серед донорів крові / М. М. Каплін, М. І. Козинець, А. І. Козинець // Вісн. Сум. держ. ун-ту. – 2002. – № 8. – С. 33–39. (Сер. «Медицина»).
7. Що таке ВІЛ і СНІД // Зарубіжна л-ра. – 2005. – 5 берез. (№ 7). – В дод.: С. 2–5. – (Сер. Шк. світ).

СУЧАСНИЙ СТАН ТЕХНОГЕННОЇ ТА ПРИРОДНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

*Кондель В.М.
м. Полтава*

З огляду на світовий досвід та проголошений курс на європейську інтеграцію, цілком очевидним є те, що система цивільного захисту України потребує докорінного реформування. Зараз Україна протистоїть найбільшому виклику за роки своєї незалежності щодо безпеки в усіх сферах суспільного життя. Глибока економічна криза в умовах іноземного воєнного втручання, різке посилення екстремізму та тероризму, небувале зростання злочинності, зокрема, з використанням зброї, суттєвий спад економіки й зростання масштабів гуманітарної кризи, руйнування і пошкодження численних підприємств, інфраструктурних об'єктів – усе це визначає новітні реалії, в яких сьогодні існує наша країна і в яких має забезпечуватися захист її громадян, суспільства й державних інституцій від природних та техногенних катастроф, аварій, пожеж, стихійних лих, застосування засобів масового ураження та інших небезпечних подій [1].

Військовий конфлікт на Сході України на території розвинутих гірничодобувних районів Донбасу суттєво загострив існуючі екологічні проблеми через аномальне забруднення атмосферного повітря, земельних, водних і біологічних ресурсів. У результаті бойових дій пошкоджено чи зруйновано численні гірничодобувні, коксохімічні та енергетичні підприємства, що призвело до зростання ризиків виникнення надзвичайних ситуацій з масштабними негативними наслідками для населення і довкілля. Нехтування цими проблемами вже в найближчому майбутньому може призвести до незворотніх змін навколишнього середовища і втрати значних територій на Сході України для проживання та ведення господарської діяльності [1]. Тому, враховуючи вищенаведене, необхідно провести оцінку стану техногенної та природної безпеки в Україні.

На сайті Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту (УкрНДІЦЗ) подано аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні за 2018 рік, присвячений розгляду, вивченню та аналізу стану техногенної безпеки, небезпечних явищ природного характеру, статистики надзвичайних ситуацій та травматизму, стану нормативно-правового забезпечення та міжнародного співробітництва у сфері цивільного захисту. За результатами аналізу підготовлено шляхи розв'язання проблем та визначено заходи щодо їх покращення [2].